

CARTA IO
LA MARQUESA DE MERTEUIL
AL VESCOMTE DE VALMONT

¿Que em feu el buit, vescomte? ¿O bé us heu mort? ¿O, el que s'hi assembla molt, viviu només per a la vostra presidenta? Aquesta dona, que us ha tornat «les il·lusions de la joventut», ben aviat també us tornarà als seus ridículs prejudicis. Vet aquí que esdeveniu tímid i esclau; més us valdria enamorar-vos-en. Renuncieu «a les vostres encertades temeritats». Així doncs, us comporteu sense principis, deixant-ho tot a l'atzar o, més ben dit, al caprici. ¿Heu oblidat que l'amor és, com la medicina, «només l'art d'ajudar la natura»? Us adoneu que us combato amb les vostres armes; però no me n'enorgulleixo, perquè és ben bé lluitar contra un home caigut. «Cal que ella se'm lliuri», em diu: i tant que cal! I se us lliurarà com totes les altres, amb la diferència que ho farà a contracor. Ara bé, perquè se us acabi lliurant, el bon mitjà és començar per emparar-se'n. Aquesta ridícula distinció és un autèntic disbarat de l'amor! Dic «amor» perquè esteu enamorat. Parlar-vos d'una altra manera seria trair-vos; seria amagar-vos el vostre mal. Digueu-me, amant llangorós, ¿les dones que heu posseït, creieu que les heu violades? Però, per poques ganes que una dona tingui de lliurar-se, o per més pressa que tingui, sempre cal un pretext. ¿I n'hi ha cap altre de més còmode, per a nosaltres, que semblar que cedim a la força? A mi, ho confesso, una de les coses que més m'afalaguen és un atac intens i ben fet, on tot passa ordenadament però amb rapidesa; que no ens posa mai en aquell penós entrebanc de desfer nosaltres mateixes una equivocació de la qual, ben al contrari, ens hauríem d'haver aprofitat; que sap mantenir un semblant de violència fins i tot en les coses a què ens avenim, i afalagar amb destresa les nostres dues passions preferides, la glòria de la defensa i el plaer de la desfeta.

Reconec que aquest talent, més rar del que es creu, sempre m'ha agradat, fins i tot quan no m'ha seduït, i que de vegades he hagut de donar-me únicament com a recompensa. A la manera dels nostres antics torneigs, on la bellesa era el premi al valor i a l'enginy.

Però vós, que ja no sou vós, us comporteu com si tinguéssiu por de guanyar. ¿I doncs? ¿Des de quan viatgeu a mitja jornada i per camins de carro? Amic meu, quan es vol arribar, cavalls de posta i rutetes amples! Però deixem aquest tema que, d'una banda, em posa de mala lluna i, de l'altra, em priva del plaer de veure-us. Com a mínim escriviu-me més sovint i poseu-me al corrent dels vostres progressos. ¿Sabeu que ja fa més de quinze dies que esteu atabalat amb aquesta ridícula aventura i que negligiu tothom?

A propòsit de negligència, us assembleu a la gent que habitualment demana notícies sobre els seus amics malalts, però que mai no es fa tornar la resposta. Acabeu la vostra darrera carta preguntant-me si el cavaller és mort. No us contesto, i no us en preocupeu gens. ¿Heu oblidat que el meu amant és amic vostre per definició? Però tranquil·litzeu-vos, no és mort; o, si ho fos, seria per excés de joia. Pobre cavaller, que n'és, de tendre! Que n'és, de fet per a l'amor! Com sap sentir intensament! Em fa ballar el cap. Seriosament, la perfecta felicitat que troba en ser estimat per mi m'hi lliga.

Aquell mateix dia en què us escrivia que començaria a treballar en la nostra ruptura, el vaig fer tan feliç! En canvi, estava pensant en la manera de desesperançar-lo quan me'l van anunciar. Ja sigui per caprici o amb raó, mai no m'havia agradat tant. Però el vaig rebre de molt mala lluna. Esperava passar dues hores amb mi abans que la meva porta s'obris per a tothom. Li vaig dir que anava a sortir; em va preguntar on anava; em vaig refusar a dir-li-ho. Va insistir; «on vós no sigueu», vaig reptar-lo agrament. Afortunadament per a ell, va restar petrificat per aquesta resposta; car, si hagués dit una sola paraula, indefectiblement n'hauria resultat una escena que hauria portat a la ruptura que jo havia projectat. Estranyada del seu silenci,

me'l vaig mirar sense cap altra idea, us ho juro, que veure la cara que feia. Vaig trobar, en aquest rostre encantador, aquella tristesa alhora pregona i tendra a la qual vós mateix estareu d'acord que és tan difícil resistir-se. La mateixa causa va produir el mateix efecte; vaig ser vençuda per segona vegada. A partir d'aquell moment només vaig pensar com evitar que pogués fer-me un retret. «Surto per coses meves», li vaig dir d'una manera més tendra, «fins i tot és una cosa que us afecta, però no em pregunteu res. Soparé a casa; torneu i sereu informat.» Aleshores va retrobar les paraules, però no li vaig permetre que en fes ús. «Tinc molta pressa», vaig prosseguir. «Deixeu-me; fins al vespre.» Em va besar la mà i va sortir.

De seguida, per compensar-lo, potser per compensar-me jo mateixa, em decideixo a fer-li conèixer la meva caseta,⁷ de la qual no sabia res. Crido la meva fidel Victoire. M'agafa la migranya; per a tothom, m'he ficat al llit; i, finalment sola amb «la véritable», mentre ella es vesteix de lacai, jo em vesteixo de minyona. Després fa venir un fiacre fins a la porta del meu jardí, i marxem. Arribem a aquest temple de l'amor, trio el *déshabillé* més picant. És deliciós; me l'he inventat jo: no deixa veure res, però fa que tot s'endevini. Us en prometo un model per a la vostra presidenta, quan l'haureu feta digna de portar-lo.

Després d'aquests preparatius, mentre la Victoire s'encarregava dels altres detalls, vaig llegir un capítol del *Sopha*,⁸ una carta d'*Héloïse* i dos contes de La Fontaine per recordar els diferents tons que volia adoptar. Mentrestant, el meu cavaller arriba a la meva porta amb la seva cuita habitual. El meu porter li refusa l'entrada i li diu que estic malalta: primer incident. Simultàniament li dona una nota de part meva, però no escrita per mi, seguint les meves prudents normes. L'obre i troba, escrit per la Victoire: «A les nou en punt, al boulevard, davant dels cafès.» Se n'hi va; i allà un petit lacai que no coneix, si més no que creu que no coneix, ja que continuava sent la Victoire, li anuncia que ha de fer marxar el seu fiacre i seguir-lo.

Tota aquesta caminada novel·lesca li escalfa igualment el cap, i un cap calent no amoïna mai. Finalment arriba, i la sorpresa i l'amor li van atorgar un autèntic encís. Per donar-li temps a refer-se, ens passem un moment pel bosquet; després el faig tornar cap a casa. D'entrada veu dos coberts a taula, després un llit fet. Passem al tocador, que estava molt ben parat. Allí, meitat reflexió, meitat sentiment, el vaig agafar entre els meus braços i em vaig deixar caure als seus genolls. «Oh amic meu!», li vaig dir, «per haver volgut proporcionar-te la sorpresa d'aquest moment, em retrec haver-te afligit amb l'aparença del meu mal humor, haver pogut enfosquir, durant uns instants, el meu cor a la teva mirada. Perdona'm els meus torts: els expiaré amb la força de l'amor.» Imagineu-vos l'efecte d'aquesta conversa sentimental. El feliç cavaller em va fer aixecar, i el meu perdó fou segellat sobre aquella mateixa otomana on vós i jo vam segellar tan alegrement, i de la mateixa manera, la nostra eterna ruptura.

Com que teníem sis hores per passar junts, i jo havia decidit que tot aquest temps fos per a ell igualment deliciós, vaig moderar les seves emocions, i l'amable coqueteria va rellevar la tendresa. Crec que no m'he afanyat mai tant per agradar, ni haver estat mai tan contenta de mi mateixa. Després del sopar, una cosa rere l'altra, alegre i sensible, de vegades fins i tot llibertina, em complaïa a considerar-lo com un sultà enmig del seu serrall, del qual jo era, l'una darrere l'altra, les diferents favorites. En efecte, les seves moixaines reiterades, si bé eren rebudes sempre per la mateixa dona, ho van ser sempre per una amant diferent.

Finalment, a trenc d'alba ens vam haver de separar; i de tot el que va dir, de tot el que va fer per provar-me el contrari, en tenia tanta necessitat com poques ganes. En el moment de sortir, i com a darrer adéu, vaig agafar la clau d'aquell feliç estatge i, mentre l'hi posava a les mans: «Només l'he tinguda per a vós», li vaig dir; «és just que en sigueu l'amo; el sacrificador ha de disposar del temple.»

Amb aquest enginy vaig prevenir les reflexions que li hauria pogut suscitar la propietat, sempre suspecta, d'una caseta. El conec prou per estar segura que només la farà servir amb mi; i si jo tingués el caprici d'anar-hi sense ell, en tinc una còpia. Ell volia de totes passades citar-nos per tornar-hi, però encara m'agrada massa per fer-lo malbé tan ràpidament. Només ens podem permetre els excessos amb la gent que volem abandonar aviat. Això no ho sap, ell; però, per sort, jo ho sé per tots dos.

M'adono que són les tres de la matinada, i que he escrit un llibre quan tenia la intenció d'escriure només un mot. Aquest és l'encant de la confiança amical: fa que sigueu qui més m'estimo; però, veritablement, el cavaller és qui més m'agrada.

A..., 12 d'agost del 17**